Klaipėdos apygardos teismo nutartis

2011-04-14, bylos Nr. 2A-195-125/2011

Teismas: Klaipėdos apygardos teismas
Dokumentas: Nutartis
Data: 2011-04-14
Bylos Nr.: 2A-195-125/2011
Teisminio proceso Nr.: 2-24-3-00014-2010-9
Bylos rūšis: civilinė byla

Pranešėjas Bronius Valius Civilinė byla Nr. 2A-195-125/2011
Teisėja Jūratė Lukšienė Proceso Nr. 2-24-3-00014-2010-9

Procesinio sprendimo kategorijos: (S) 75.8; 129.3; 129.11

KLAIPĖDOS APYGARDOS TEISMAS
NUTARTIS
2011 m. balandžio 14 d.
Klaipėda

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Broniaus Valiaus, Virginijos Nijolės Griškevičienės, Aušros Maškevičienės,

sekretoriaujant Tomui Dryžui,
dalyvaujant ieškovui E. N.,

viešame teismo posėdyje apeliacine žodinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal trečiojo asmens V. P. apeliacinį skundą dėl Klaipėdos rajono apylinkės teismo 2010 m. birželio 29 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovo E. N. ieškinį atsakovei A. P., tretiesiems asmenims UAB „General Financing“ ir V. P. dėl santuokos nutraukimo ir turto padalijimo ir pagal trečiojo asmens su savarankiškais reikalavimais V. P. prašymą skolininkei A. P., suinteresuotiems asmenims E. N., antstoliui Aleksandrui Selezniovui dėl skolininko dalies bendrame turte nustatymo.

Aprašomoji dalis

Teisėjų kolegija nustatė:

ieškovas kreipėsi į teismą nurodydamas, kad jo sutuoktinė pradėjo vartoti alkoholį, todėl nuolat kildavo konfliktai. 2006 m. rugsėjo mėn. jis išėjo gyventi atskirai ir nuo to laiko jie jokių santykių nepalaikė, bendro ūkio nevedė, todėl ieškovas prašė nutraukti santuoką dėl atsakovės kaltės. Taip pat ieškovas nurodė, kad 2009-12-03, gavęs antstolio patvarkymą, sužinojo, jog atsakovė yra skolinga 9 208,53 Lt UAB „General Financing“ bei 20 108,35 Lt V. P.. Kadangi sutikimo šių prievolių atsiradimui jis nebuvo davęs, jam nežinoma, iš kokių santykių šios prievolės yra kilusios, jos atsirado asmeniškai veikiant tik atsakovei, ieškovas prašė pripažinti, kad jo darbo užmokestis, gaunamas UAB „Kretingalės slėnis“, priklauso jam asmeninės nuosavybės teise, pripažinti, kad 9 208,53 Lt skola UAB „General Financing“ ir 20 108,35 Lt skola V. P. yra atsakovės asmeninės prievolės.

Trečiasis asmuo su savarankiškais reikalavimais V. P. pateikė prašymą skolininkei A. P., suinteresuotiems asmenims E. N. ir antstoliui A. Selezniovui dėl skolininko dalies bendroje jungtinėje nuosavybėje nustatymo prašydama nustatyti skolininkės A. P. dalį bendrojoje jungtinėje nuosavybėje į ½ dalį sutuoktinio E. N. uždarbį.

Klaipėdos rajono apylinkės teismas 2010-06-29 sprendimu ieškovo ieškinį tenkino iš dalies, trečiojo asmens V. P. reikalavimą dėl skolininko dalies bendrame turte nustatymo atmetė. Santuoką, įregistruotą 1998-07-11 Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyriuje, akto įrašo Nr. 84, tarp E. N. ir A. P. nutraukė dėl abiejų sutuoktinių kaltės. Po santuokos nutraukimo paliko šalims tas pačias pavardes: N. ir P.. Nustatė, kad E. N. darbo užmokestis UAB „Kretingalės slėnis“ yra ieškovo asmeninė nuosavybė. Nustatė, kad automobilis TOYOTA COROLLA priklauso atsakovei asmeninės nuosavybės teise. Pripažino, kad 9 208,53 Lt skola UAB „General Financing“ pagal Klaipėdos rajono apylinkės teismo 2008 12 30 teismo įsakymą, išduotą civilinėje byloje Nr. L2-2475-778/2008, ir 20 108,35 Lt skola V. P. pagal 2009 03 18 vykdomąjį įrašą, registro Nr. VM9-1137, išduotą notarės V. Meškienės, yra asmeninės A. P. prievolės. Teismas bylos duomenimis nustatė, jog abu sutuoktiniai nebuvo lojalūs vienas kitam, nesirūpino vienas kitu, nerėmė vienas kito, todėl konstatavo, kad santuoka iširo dėl abiejų sutuoktinių kaltės. Nuo 2006 m. ieškovas ir atsakovė bendro ūkio neveda, gyvena skyrium, ir bendro turto bei prievolių neįgijo, todėl teismas padarė išvadą, jog labiau tikėtina, kad ieškovo darbo užmokestis UAB „Kretingalės slėnis“ priklauso jam asmeninės nuosavybės teise, ir pagal savo prigimtį ir pobūdį, nes tai yra pajamos, kurios jam buvo priskaičiuotos už darbą jau gyvenant atskirai nuo sutuoktinės, todėl konstatavo, kad turėtų būti dalijamas tik tas turtas, kurį šalys įgijo iki gyvenimo skyrium pradžios. Iš byloje pateiktų vykdomųjų dokumentų teismas nustatė, kad jie buvo išduoti skolų išieškojimui asmeniškai iš A. P., duomenų, jog pasiskolintus pinigus A. P. panaudojo bendriems sutuoktinių poreikiams tenkinti, nėra, todėl pripažinus, kad ieškovas ir atsakovė bendro turto ir bendrų prievolių neturi, teismas atmetė trečiojo asmens reikalavimą nustatyti skolininkės A. P. dalį bendrame turte.

Apeliaciniu skundu trečiasis asmuo V. P. prašo Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2010-06-29 sprendimo dalis, kuriomis pripažinta, kad ieškovo darbo užmokestis UAB „Kretingalės slėnis“ yra ieškovo asmeninė nuosavybė, bei pripažinta, kad 20 108,35 Lt skola pagal 2009-03-18 vykdomąjį įrašą yra asmeninė atsakovės prievolė, panaikinti ir perduoti šią bylos dalį nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui arba dėl šios dalies pakeisti teismo sprendimą ir nustatyti, kad ieškovo darbo užmokestis UAB „Kretingalės slėnis“ yra ieškovo ir atsakovės bendra jungtinė nuosavybė, taip pat pripažinti, kad 20 108,35 Lt skola V. P. yra ieškovo ir atsakovės bendra prievolė. Nurodo, kad atsakovės prievolės atsiradimo laikas jai yra tiksliai žinomas, t. y. 2009 m. vasario–kovo mėn., todėl teismas privalėjo nustatyti tikslią datą, nuo kada ginčo šalys gyvena atskirai, tačiau teismas šių aplinkybių nesiaiškino. Apeliantė pažymi, kad pareiga įrodyti, jog prievolė trečiajam asmeniui yra atsakovės asmeninė, tenka asmeniui, kuris siekia paneigti prievolės bendrumo prezumciją, t. y. ieškovui, tačiau teismas nereikalavo iš ieškovo pateikti bylai išnagrinėti būtinų įrodymų. Be to, apeliantė nurodo, kad išieškojimas pagal asmenines prievoles nukreipiamas į dalį bendrame turte tik po to, kai kreditorių reikalavimams patenkinti nepakanka turto, kuris yra asmeninė sutuoktinio nuosavybė, o kadangi atsakovės turto nepakako trečiojo asmens reikalavimams patenkinti, trečiasis asmuo kreipėsi dėl dalies bendrojoje jungtinėje nuosavybėje nustatymo.

Ieškovas atsiliepimu į apeliacinį skundą prašo Klaipėdos miesto apylinkės teismo 2010-06-29 sprendimą palikti nepakeistą. Nurodo, kad jo darbo užmokestis negali būti pripažintas jo ir atsakovės bendrąja jungtine nuosavybe, nes po kreipimosi į teismą dienos, o tuo labiau po santuokos nutraukimo darbo užmokestis pagal savo esmę jau nebegali būti bendra nuosavybė, todėl bylos nagrinėjimo ribos yra tik dėl jo darbo užmokesčio, gauto iki 2009-12-31, t. y., kai kreipėsi į teismą dėl santuokos nutraukimo, pripažinimo asmenine ar bendra jungtine nuosavybe. Ieškovas teigia, kad, kai apeliantė davė pinigus atsakovei, jis su atsakove kartu nebegyveno, todėl teismas teisingai nustatė, jog antstolio areštuotas darbo užmokestis yra jo asmeninė nuosavybė. Dėl vykdomojo įrašo apeliantei ieškovas pažymi, kad vykdymo stadijoje vykdomas vykdomasis dokumentas, pagal kurį prievolę vykdyti įpareigota tik atsakovė, todėl tai eliminuoja bendrosios dalinės prievolės galimybę. Be to, ieškovas nurodo, kad apeliantė nepateikė jokių įrodymų, kad paskola sudaryta šeimos interesais. Apeliantė nurodė, kad pinigus skolino atsakovei ir su ja atėjusiam vyriškiui jų bendram verslui, todėl ieškovas teigia, kad

apeliantė patvirtino, jog pinigai buvo skolinti ne šeimos interesais.

Daugiau atsiliepimų į apeliacinį skundą nepateikta.

Motyvuojamoji dalis

Apeliacinis skundas atmestinas.

Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindai. Civilinio proceso kodekso 320 straipsnio 2 dalis numato, kad neatsižvelgdamas į apeliacinio skundo ribas apeliacinės instancijos teismas taip pat patikrina, ar nėra Civilinio proceso kodekso 329 straipsnyje nurodytų absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų. Absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų nenustatyta.

Bylos duomenimis nustatyta, kad ieškovas ir atsakovė susituokė 1998-07-11, santuokos metu nuosavybės teise įregistruotų nekilnojamųjų daiktų Lietuvos Respublikoje neturi. Antstolio A. Selezniovo kontoroje iš skolininkės (atsakovės) A. P. išieškoma 9 208,53 Lt skola kreditorei UAB „General Financing“ ir 20 108,35 Lt skola kreditorei V. P.. Antstolis A. Selezniovas 2009-12-03 išdavė patvarkymą ir įpareigojo suinteresuotas šalis iki 2009-12-31 kreiptis į teismą dėl skolininkės dalies bendrame turte su ieškovu E. N. nustatymo. Išieškotoja (trečiasis asmuo) kreipdamasi į teismą prašė nustatyti skolininkės A. P. dalį bendrojoje jungtinėje nuosavybėje į ½ dalį sutuoktinio E. N. darbo užmokesčio.

Kolegija pažymi, kad pasisakydamas dėl sutuoktinių prievolių Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad sutuoktiniai atsako pagal skirtingų rūšių turtines prievoles. Sutuoktinių prievolės gali būti asmeninės arba bendros. CK 3.92 straipsnio 2 dalis susijusi su kitomis šio straipsnio dalimis dėl turto, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė, naudojimo, valdymo ir disponavimo reikalavimų. Šių normų tikslas yra apsaugoti tiek sandorio sudarymo procese nedalyvaujančio sutuoktinio, tiek ir kreditorių interesus. Kito sutuoktinio sutikimo prezumpcija nustatyta kreditoriaus interesais, kad šis, sudarydamas sandorius su sutuoktiniu, neturėtų tikrinti, ar kitas sutuoktinis sutinka su sandorio sudarymu. Pažymėtina, kad ši prezumpcija taikoma tik kito sutuoktinio sutikimui ir nereiškia prezumpcijos, kad toks sandoris sudaromas šeimos interesais, t. y. kad iš tokio sandorio kylančios prievolės yra bendros sutuoktinių prievolės CK 3.109 straipsnio prasme. Todėl trečiasis asmuo, siekdamas, kad atsakovės prisiimta prievolė būtų pripažinta bendra sutuoktinių prievole ir padalyta tarp sutuoktinių, turėjo procesinę pareigą įrodyti, jog ši paskolos sutartis buvo sudaryta šeimos interesais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus plenarinės sesijos 2010-05-22 nutartis, priimta civilinėje byloje 3K-P-186/2010). Bylos duomenimis nustatyta, kad 2009-02-12 atsakovė pagal paprastąjį neprotestuotinąjį vekselį įsipareigojo 2009-03-12 sumokėti trečiajam asmeniui V. P. 20 000 Lt, 2009-03-18 Klaipėdos m. 9-ojo notarų biuro notarė V. Meškienė išdavė vykdomąjį įrašą dėl 20 108,35 Lt išieškojimo iš atsakovės. CK 3.127 straipsnio 2 dalis nustato, jog vieno sutuoktinio prašymu teismas gali nustatyti, kad dalijamas tik turtas, bendrai įgytas iki tada, kai sutuoktiniai pradėjo gyventi skyrium. Nagrinėjamu atveju bylos duomenimis nustatyta, kad tiek ieškovas, tiek atsakovė nurodė, jog kartu nebegyvena nuo 2005–2006 m., nuo to laiko jokio santykių neturėjo, bendro ūkio nevedė, todėl kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvadomis, jog atsakovės prievolės atsirado ir vykdomieji dokumentai buvo išduoti jau po to, kai ieškovas ir atsakovė gyveno skyrium. Byloje nepateikta jokių duomenų, kad atsakovės sudaryti sandoriai šeimos interesais, be to, pati atsakovė patvirtino, kad pinigus iš trečiojo asmens V. P. skolinosi asmeniškai pati viena, todėl pagrįstai atmestas trečiojo asmens reikalavimas nustatyti skolininkės A. P. dalį bendrame turte. Taip pat kolegija atkreipia dėmesį, kad ieškovas teisingai pažymėjo, jog po santuokos nutraukimo darbo užmokestis pagal savo esmę negali būti bendra nuosavybė, nes tai prieštarautų protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principams (CK 1.5 str.).

Esant nurodytoms aplinkybėms, apeliacinės instancijos teisėjų kolegija daro išvadą, kad pirmosios instancijos

teismas teisingai vertino byloje surinktus įrodymus, todėl priėmė iš esmės teisėtą ir pagrįstą sprendimą ir apeliacinio skundo motyvais jį naikinti ar keisti nėra teisinio pagrindo (LR CPK 326 str. 1 d. 1 p.).

Rezoliucinė dalis

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi CPK 320–331 straipsniais,

nutaria:

Klaipėdos rajono apylinkės teismo 2010 m. birželio 29 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Teisėjai Bronius Valius
Virginija Nijolė Griškevičienė
Aušra Maškevičienė